



Van populist tot bestuurder: Fleur Agema is onherkenbaar veranderd

Posted on 17 augustus 2024 by Wim Groot

Afgelopen donderdag reisde Fleur Agema, de nieuwe PVV-minister van Volksgezondheid, af naar het diepe zuiden van Limburg. Ze bezocht Heerlen om zich te laten informeren over de nieuwbouwplannen van het Zuyderland Ziekenhuis.

Het Zuyderland Ziekenhuis heeft vestigingen in Heerlen en Sittard-Geleen. Het ziekenhuisgebouw in Sittard-Geleen is groots en modern, dat in Heerlen is meer dan vijftig jaar oud en toe aan nieuwbouw. Het bestuur van het ziekenhuis wil de nieuwbouw gebruiken om de hoogcomplexen en spoedeisende zorg te concentreren op de ene locatie en de hoogvolume planbare zorg op de andere locatie. Volgens het ziekenhuisbestuur draagt concentratie bij aan het verminderen van het personeelstekort.

Er zijn te weinig gespecialiseerde verpleegkundigen om hoogcomplexen en spoedeisende zorg en de geboortezorg op beide locaties aan te bieden. De bouw van een ziekenhuis in Heerlen waarin plaats is voor hoogcomplexen en spoedeisende

zorg en voor geboortezorg kost echter 230 miljoen euro méér dan deze zorg op de reeds bestaande locatie in Sittard-Geleen te concentreren. Een lening van 230 miljoen euro bovenop het bedrag dat het al moet lenen voor de nieuwbouw, zou het Zuyderland jaarlijks ongeveer 16 miljoen euro extra aan rente en aflossing kosten. Dat is vrijwel evenveel als de jaarlijkse winst van het ziekenhuis.

Fel verzet

Het Zuyderland ziekenhuis heeft daarom besloten de hoogcomplexen en spoedeisende zorg in Sittard-Geleen te concentreren. In het nieuwe ziekenhuis in Heerlen komt wel een spoedeisende hulppost voor minder complexe gevallen. Met een gebroken been kun je dus in de toekomst op de spoedeisende hulp in Heerlen terecht, als je een hartaanval krijgt, brengt de ambulance je naar Sittard-Geleen of Maastricht. Dat laatste is overigens nu ook al vaak de praktijk. De vestiging in Heerlen zal zich vooral gaan toeleggen op de hoogvolume laagcomplexen zorg zoals heup- en staaroperaties.

De nieuwbouwplannen stuiten op fel verzet onder een deel van de bevolking in Heerlen. Zij hebben zich verenigd in de actiegroep 'Ziekenhuisalliantie behoud ziekenhuis Parkstad' en eisen dat de hoogcomplexen en spoedeisende zorg in Heerlen behouden blijft en dat de geboortezorg, die nu in de vestiging in Sittard-Geleen is gehuisvest, naar Heerlen komt. Met demonstraties in Heerlen en Den Haag zetten ze hun standpunt kracht bij.

Het verzet wordt aangewakkerd door de SP, GroenLinks-PvdA en de partij van Fleur Agema, de PVV. Bij de eerste demonstratie liep GroenLinks-PvdA-leider Frans Timmermans voorop. De Tweede Kamer heeft in april al een motie aangenomen, waarin het kabinet wordt opgeroepen de *intensive care* en spoedeisende zorg in Heerlen te behouden. Deze motie werd onder andere door de PVV van Fleur Agema gesteund.

Wat opvalt is de hautaine houding die de Heerlense actiegroep aanneemt. De hoogcomplexen en spoedeisende zorg moet naar Heerlen, ook als dat betekent dat deze zorg in Sittard-Geleen verdwijnt. Zo boycot de Heerlense VVD-burgemeester Roel Wever, een van de actieleiders, een informatiebijeenkomst over de financiële onderbouwing van de plannen van het Zuyderland, ondanks dat het de burgemeester zelf was die om een dergelijke bijeenkomst had gevraagd. De reden van de boycot: de burgemeesters, wethouders en raadsleden van de omliggende

gemeenten zijn ook uitgenodigd. De burgemeester van Heerlen wilde een exclusieve bijeenkomst voor zichzelf. Dat Wever zijn eigen rol bij de nieuwbouw schromelijk overschat, bleek al eerder toen hij volkomen misplaatst het vertrouwen in de bestuursvoorzitter van het Zuyderland Ziekenhuis opzegde. Zijn arrogante en ongepaste gedrag wekt irritatie.

Als Tweede Kamerlid heeft Fleur Agema zich altijd hard gemaakt voor volwaardige streekziekenhuizen. De grote vraag was dan ook of ze als minister aan dat standpunt zou vasthouden of zich zou houden aan de bestuurlijke regels. Wettelijk heeft de minister of de Tweede Kamer namelijk geen zeggenschap over de inrichting en de investeringen die ziekenhuizen doen.

Een enorm precedent

Er waren drie mogelijkheden. De eerste was dat minister Agema aan de eisen van de actiegroep tegemoet zou komen en 230 miljoen euro zou uittrekken zodat in Heerlen een groot ziekenhuis met IC en volledige spoedeisende hulp kan worden gebouwd. Blijft nog de vraag waar het personeel voor deze afdelingen vandaan moeten komen. Geld kan Agema wel geven, gespecialiseerde verpleegkundigen niet.

Geld van het ministerie zou bovendien een enorm precedent scheppen. Als de minister dat doet, staan er direct andere ziekenhuizen in Den Haag op de stoep die ook geld willen. Dan is het hek van de dam. Andere ziekenhuizen in Zuid-Limburg zullen zich benadeeld voelen door het douceurtje van de minister en naar de rechter stappen. Het is zeer waarschijnlijk dat de rechter de minister dan zal terugfluiten. Op grond van Europese regels is het namelijk niet toegestaan om staatssteun aan ziekenhuizen te geven.

De tweede mogelijkheid was dat minister Agema zou zeggen dat ze de eisen van de actiegroep Ziekenhuisalliantie steunt, maar helaas geen mogelijkheden heeft om 230 miljoen euro te geven of het bestuur te dwingen haar besluit te herzien. Agema blijft dan trouw aan haar standpunt als Tweede Kamerlid, maar blijft tegelijk binnen de kaders van de wet. Deze reactie van de minister zou de druk op het bestuur van het Zuyderland Ziekenhuis zodanig kunnen opvoeren dat ze haar besluit herziet en toch een ziekenhuis met IC bedden en volledige 24/7 spoedeisende hulp post in Heerlen gaat bouwen. Ook de geboortezorg kan dan in Heerlen blijven. De actievoerders in Heerlen, de PVV en de SP en de kleinzoon van een mijnwerker uit

Heerlen, Frans Timmermans, zouden dan hebben bereikt wat ze willen. Jammer voor de inwoners van de gemeente Sittard-Geleen, want daar zouden dan de IC bedden en de complexe spoedeisende zorg verdwijnen.

Vervolgens is het wel de vraag of de banken bereid zijn het ziekenhuis 230 miljoen euro extra te lenen. Dat is niet gezegd. In 2023 maakte het ziekenhuis 19 miljoen euro winst. Deze winst zou bijna volledig verdampen door de 16 miljoen euro aan extra rente en aflossing die het ziekenhuis moet betalen. Door extra geld te lenen wordt de financiële positie van Zuyderland erg benard. Er hoeft maar iets tegen te zitten en het ziekenhuis belandt in financieel zwaar weer. Waarschijnlijk zullen de banken dat risico te groot vinden en niet bereid zijn het extra geld te lenen.

In de voetsporen van Pia Dijkstra

De derde mogelijkheid was dat minister Agema, net als haar voorganger Pia Dijkstra van D66, aan de Tweede Kamer en de actievoerders duidelijk maakt dat ziekenhuizen private organisaties zijn die over hun eigen beleid gaan en dat de minister en de Tweede Kamer geen wettelijke bevoegdheid hebben zich daarin te mengen.

Uiteindelijk koos Agema voor de laatste optie. 'Het toekomstplan voor de Zuyderland-vestiging in Heerlen levert een zo volwaardig mogelijk ziekenhuis op', zei de minister na afloop van haar bezoek tegenover de regionale nieuwszender L1. En ze voegde eraan toe: 'De minister mag een individueel ziekenhuis niet financieel ondersteunen. Dat zou staatssteun zijn.' Het populistische kamerlid Fleur Agema is bestuurder geworden.

Hoogleraar economie [Wim Groot](#) schrijft enkele keren per maand voor Wynia's Week, vaak over gezondheidszorg.

De donateurs vormen het fundament van Wynia's Week. U maakt het mogelijk dat ons online magazine 104 keer per jaar verschijnt. Doneren kan op verschillende manieren, kijk [HIER](#). Alvast hartelijk dank!